

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 13. decembrī
(OR. en)

16805/23

Starpiestāžu lieta:
2018/0198(COD)

COH 101
CADREFIN 194
IA 366
CODEC 2504

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 13. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 790 final
Temats:	Grozīts priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu noņemšanai pārrobežu kontekstā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 790 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 790 *final*

Strasbūrā, 12.12.2023.
COM(2023) 790 final

2018/0198 (COD)

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu noņemšanai pārrobežu kontekstā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šis priekšlikums groza Komisijas priekšlikumu “Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu novēršanai pārrobežu kontekstā¹” (“*ECBM* priekšlikums”), grozot arī nosaukumu: “Regula par pārrobežu risinājumu atvieglošanu”.

Komisija *ECBM* priekšlikumu pieņēma 2018. gada maijā, taču starp Parlamentu un Padomi netika panākta vienošanās par šo dokumentu, jo atšķīrās abu likumdevēju nostāja. Parlaments savu nostāju pirmajā lasījumā pieņēma 2019. gada 14. februārī. Kopumā šajā nostājā Komisijas priekšlikums tika visnotaļ atbalstīts, un tika ierosināti daži papildinājumi, lai nodrošinātu lielāku elastību īstenošanā. Padome oficiālu nostāju nepieņēma, jo dalībvalstis darba grupas līmenī puda vairākas bažas saistībā ar priekšlikumu un pārtrauca darbu ar šo dokumentu.

Parlaments 2023. gada 14. septembrī pieņēma pašiniciatīvas normatīvo rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par *ECBM* priekšlikuma grozīšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (“Līgums”) 225. pantu.

Šajā grozītajā Komisijas priekšlikumā tika pienācīgi ņemtas vērā abu likumdevēju bažas, piezīmes un ieteikumi, vienlaikus saglabājot *ECBM* priekšlikuma sākotnējo uzsvāru uz to šķēršļu noņemšanu, kas apgrūtina pārrobežu kopienu dzīvi.

Kopš brīža, kad Komisija 2018. gadā pieņēma *ECBM* priekšlikumu, vajadzība atrisināt ES pārrobežu reģionu potenciālu, ierosinot tiesisko regulējumu pārrobežu šķēršļu noņemšanai, ir kļuvusi vēl aktuālāka. Juridiskie un administratīvie pārrobežu šķēršļi rada lielas problēmas ikdienas dzīvē 150 miljoniem iedzīvotāju, kas dzīvo pārrobežu reģionos, kā arī uzņēmumiem un iestādēm, kavējot to darbību un negatīvi ietekmējot ekonomiskos rādītājus. Tiek lēsts, ka 20 % šķēršļu noņemšana palielinātu IKP par 2 % un pārrobežu reģionos dotu darbu vairāk nekā miljonam cilvēku². Papildus makroekonomiskajai ietekmei jānorāda, ka pārrobežu reģionos parasti ir grūtāk piekļūt arī sabiedriskajiem pakalpojumiem, piemēram, transportam, slimnīcām un universitātēm. Laipošana starp dažādām administratīvajām un juridiskajām sistēmām mēdz būt sarežģīta un dārga.

Aptaujā, ko Komisija veica 2020. gada jūlijā³, 44 % iedzīvotāju ES pārrobežu reģionos kā svarīgākos šķēršļus sadarbībai norādīja juridiskās un administratīvās atšķirības. Pārrobežu šķēršļu ietekme uz pārrobežu reģionu attīstību tika dokumentēta pārrobežu pārskatīšanā, tai skaitā Komisijas paziņojumā “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”⁴.

Turklāt pārrobežu reģioni var ciest no nesamērīgas ietekmes krīžu laikā. Piemēram, Covid-19 pandēmijas laikā dalībvalstu veikto un ar robežām saistīto pasākumu ekonomiskā ietekme uz pārrobežu reģioniem bija vairāk nekā divas reizes lielāka nekā vidējā ietekme uz visiem ES

¹ COM(2018) 373 final, 29.5.2018.

² Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, Caragliu, A., Capello, R., Camagni, R. et al., *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions – Final report*, Publikāciju birojs, 2017, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/25579>; “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, COM(2017) 534 final, 20.9.2017, 6. lpp.

³ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/cooperation/european-territorial/survey-2020/cross-border-survey-2020-report_en.pdf.

⁴ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

reģioniem⁵.

Lai uzsāktu darbu pārrobežu šķēršļu pārvarēšanā, Komisija 2018. gadā uzsāka projektu “b-risinājumi”⁶ – novatorisku iniciatīvu, kas publiskajām iestādēm pārrobežu reģionos sniedz juridisku atbalstu ar mērķi noteikt juridisko vai administratīvo šķēršļu pamatcēloņus, kuri ietekmē pārrobežu mijiedarbību, un lai izpētītu iespējamus risinājumus. 2023. gada novembra beigās iniciatīvas ietvaros bija atlasītas 154 lietas, no kurām 90 tika slēgtas, konstatējot šķēršļa cēloni. Šīs 90 lietas aptvēra 27 pārrobežu reģionus 21 dalībvalstī, un šķēršļi tika konstatēti galvenokārt tādās jomās kā nodarbinātība, sabiedriskais transports, veselības aprūpe un iestāžu sadarbība. Vairāk nekā trešdaļā no šīm lietām pamatcēlonis bija atšķirīgās juridiskās un administratīvās normas abās robežas pusēs, un tas lika dalībvalstīm iesaistīties risinājuma meklēšanā. Iniciatīvas “b-risinājumi” pieredze ir bijusi noderīga, analizējot un konstatējot juridiskos un administratīvos pārrobežu šķēršļus, un tā ir atklājusi potenciālu, kāds piemīt jaunajam, ES līmenī izveidotajam rīkam, kas paredzēts, lai palīdzētu noņemt minētos šķēršļus. Lai gan “b-risinājumi” ir palīdzējuši konstatēt šķēršļus, šī iniciatīva nav pietiekama, lai piedāvātu minēto rīku kā tādu, kuru dalībvalstis varētu izmantot un uz kuru tās varētu paļauties savos attiecīgajos procesos, ja tās vēlētos noņemt kādu šķērslī.

Pašreizējie ES līmenī pieejamie finansēšanas un juridiskie instrumenti nenodrošina visaptverošu un iedarbīgu reakciju uz šķēršļiem, kas ietekmē pārrobežu reģionus. Proti, lai gan Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG)⁷ rezultātīvi atvieglo pārrobežu sadarbību, veidojot juridiskas personas, kas darbojas pāri valstu robežām, tām trūkst regulatīvo pilnvaru, lai noņemtu šķēršļus pārrobežu lietās. Līdzīgi, lai gan *Interreg* programmas nodrošina lietderīgu finansiālu atbalstu pārrobežu projektiem, kas palīdz tuvināt reģionus un iedzīvotājus abās robežas pusēs, tās vienas pašas nespēj pārvarēt juridiskos un administratīvos šķēršļus, jo ir nepieciešami lēmumi ārpus programmas un projekta vadības struktūru ietvariem.

Tāpēc grozītais priekšlikums nodrošina tiesisko regulējumu, kas piemērojams visām dalībvalstīm, lai palīdzētu rast risinājumus juridiskajiem un administratīvajiem šķēršļiem, kas var apdraudēt pārrobežu mijiedarbību un pārrobežu reģionu attīstību. Tā darbības joma ietver infrastruktūras elementus, kas ietekmē pārrobežu reģionus, vai sabiedriskos pakalpojumus, kas tiek sniegti kādā pārrobežu reģionā. Šis priekšlikums attiecas tikai uz šķēršļiem, kas izriet no valstu tiesību aktiem, tai skaitā gadījumos, kad dalībvalstis pareizi, bet atšķirīgā veidā transponē ES direktīvas. Šķēršļi, kas saistīti ar Savienības tiesību aktu varbūtēju pārkāpumu, neietilpst šā grozītā priekšlikuma darbības jomā, jo pastāv specifiski, šo jautājumu risināšanai pielāgoti instrumenti, kā *SOLVIT*. Pārrobežu koordinācijas punkti var sadarboties ar valstu *SOLVIT* centriem, lai vajadzības gadījumā veiktu lietu iespējamo pārsūtīšanu.

Grozītajā priekšlikumā paredzēts visās dalībvalstīs izveidot pārrobežu koordinācijas punktus, lai ziņotu par pārrobežu šķēršļiem un novērtētu “iniciatoru” iesniegtās lietas. Iniciatori ir publisko tiesību vai privāto tiesību subjekti vai fiziskas personas, kas sagatavo pārrobežu lietu, izklāstot pārrobežu mijiedarbību un aprakstot šķēršļus, lai šo lietu varētu izskatīt koordinācijas punkti. Dalībvalstis var apzināt pastāvošās vai noteikt jaunas struktūras, un tās var izvēlēties izveidot vienu vai vairākus koordinācijas punktus, ieskaitot struktūras, kas ir

⁵ Eiropas Komisija, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, *Capello, R., Caragliu, A., Analysis of the economic impacts of border-related measures taken by Member States in the fight against COVID-19 – Final report* (Cīņā pret Covid-19 dalībvalstu veikto un ar robežām saistīto pasākumu ekonomiskās ietekmes analīze. Nobeiguma ziņojums), Eiropas Savienības Publikāciju birojā, 2022., <https://data.europa.eu/doi/10.2776/973169>.

⁶ <https://www.b-solutionsproject.com/>.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1082/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV L 210, 31.7.2006, 19. lpp.).

kopīgas ar kaimiņu dalībvalstīm, ievērojot to institucionālo sistēmu un prioritātes.

Pārrobežu koordinācijas punkta uzdevums ir novērtēt iniciatora aprakstīto pārrobežu šķērslī. Ja tas secina, ka pastāv šķērslis, tas skata, kādas sadarbības struktūras ir pieejamas konstatētā šķēršļa noņemšanai. Ja pārrobežu sadarbībā nav institucionālas struktūras, kas noņemtu šķērslī, vai ja pastāvošās struktūras nav pietiekamas, lai lietu atrisinātu, dalībvalstis var izvēlēties izmantot saskaņā ar šo regulu izveidoto pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku. Jebkurā procedūras posmā pārrobežu koordinācijas punkts var izvēlēties nenoņemt šķērslī, pat ja secina, ka šķērslis pastāv. Tādā gadījumā tas attiecīgi informē iniciatoru un paskaidro, kāpēc lietā aprakstītais šķērslis netiks noņemts. Pēc pārrobežu lietas novērtēšanas pārrobežu koordinācijas punktam saprātīgā termiņā novērtējuma secinājumi jānosūta iniciatoram.

Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīks ir vienota normatīvu un administratīvu šķēršļu noņemšanas procedūra. Pēc šķēršļa novērtēšanas un šķērslī izraisījušā noteikuma būtības noteikšanas pārrobežu koordinācijas punkta pienākums ir sazināties ar kompetento iestādi, lai vispirms pārbaudītu interesi un iespējas novērst šķērslī, izmantojot identificēto(-ās) administratīvo vai juridisko(-ās) noteikumu(-us), un attiecīgi informēt kaimiņu dalībvalsts iniciatoru un pārrobežu koordinācijas punktu. Attiecībā uz pārrobežu šķēršļiem, kuru dēļ jāpielāgo spēkā esošie tiesību akti, pārrobežu koordinācijas punkta nostāja, kas paredz ieteikt valsts valdībai uzsākt likumdošanas procedūru, nekādā ziņā nav saistoša kompetentajai likumdevējai iestādei. Lēmums par to, vai noņemt kādu administratīvu vai juridisku šķērslī, joprojām ir brīvprātīgs un ir kompetento valsts iestāžu ziņā.

Šim grozītajam priekšlikumam ir vairākas priekšrocības. Tas piedāvā dalībvalstīm standartizētu procedūru šķēršļu noņemšanai un nodrošina, ka ES iedzīvotāji, kas dzīvo pierobežas apgabalos, saprātīgā termiņā saņem (pozitīvu vai negatīvu) atbildi no savas dalībvalsts par to, kā tiks pārvarēti konstatētie šķēršļi. Tas piedāvā jaunu rīku minēto šķēršļu noņemšanai tām dalībvalstīm, kurām nav pietiekamu sadarbības struktūru. Turklāt pārrobežu koordinācijas punkti sadarbībā ar Komisiju katrā dalībvalstī izveidos efektīvu tīklu zināšanu apmaiņai un spēju stiprināšanai. Skatoties plašāk, grozītajam priekšlikumam var būt liela nozīme vienotā tirgus darbības nodrošināšanā un ES ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšanā. Priekšlikums var tieši ietekmēt pārrobežu reģionos dzīvojošo cilvēku ikdienas dzīvi, uzlabojot viņu piekļuvi pakalpojumiem un ekonomiskās iespējas.

Salīdzinājumā ar 2018. gada *ECBM* priekšlikumu šis grozītais priekšlikums ir pielāgots tā, lai ņemtu vērā bažas par subsidiaritāti un proporcionālītāti. Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka izmantošana nav obligāta, un tas jālieto tikai tad, kad nav pieejami nekādi citi rīki no pastāvošajām sadarbības struktūrām vai tie nespēj apmierinoši noņemt šķērslī.

Kaut arī dalībvalstīm būs jāanalizē, vai šķērslis pastāv un vai to var noņemt, pēc lietas analīzes tās varēs izlemt, vai noņemt šķērslī, ņemot vērā pārrobežu koordinācijas punkta veikto novērtējumu. Tādējādi grozītais priekšlikums ir pilnībā balstīts uz subsidiaritātes principu, ievērojot dalībvalstu likumdošanas prerogatīvas.

Salīdzinājumā ar 2018. gada *ECBM* priekšlikumu grozītais priekšlikums vienkāršo iniciatoru iesniegto pārrobežu lietu novērtēšanas procedūras. Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīks paredz izveidot vienu vienotu procedūru ar ierobežotām prasībām dalībvalstīm, un tā būs piemērojama gan juridiskiem, gan administratīviem šķēršļiem. Turklāt grozītajā priekšlikumā ir iekļautas ierobežotas administratīvās prasības, jo dalībvalstis par pārrobežu koordinācijas punktu var izraudzīt kādu jau pastāvošu struktūru un var izlemt, kā vislabāk organizēt savus resursus. Dalībvalstis var arī izraudzīties vienotus pārrobežu koordinācijas punktus pie savām kopīgajām robežām, tādējādi optimalizējot resursus.

- **Saskanība ar politikas jomā spēkā esošajiem noteikumiem**

Interreg ir galvenais kohēzijas politikas finansēšanas instruments, kas paredzēts, lai atbalstītu pārrobežu sadarbības programmas ES pārrobežu reģionos, ieskaitot tos, kuri robežojas ar EBTA valstīm un Andoru. Šīs programmas palīdz tuvināt reģionus un iedzīvotājus abās robežas pusēs. Saskaņā ar *Interreg VI* (2021.–2027. gadam)⁸ Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) var atbalstīt *Interreg* konkrēto mērķi “labāka sadarbības pārvaldība”, lai paaugstinātu publiskās pārvaldes iestāžu efektivitāti, veicinot juridisko un administratīvo sadarbību un sadarbību starp iedzīvotājiem, pilsonisko sabiedrību un iestādēm, jo īpaši, lai noņemtu juridiskus un citādus šķēršļus pārrobežu reģionos⁹. Dažas *Interreg* programmas var izmantot šo iespēju, lai finansētu tādu struktūru izveidi, kuras var darboties kā pārrobežu koordinācijas punkti. Ja šis atbalsts jau nav iekļauts attiecīgajās *Interreg* programmās vai ja piešķirums nav pietiekami būtisks, dalībvalstis un programmas partneri var apsvērt iespēju pārplānot ERAF, novirzot līdzekļus pārrobežu koordinācijas punktu izveidei un darbībai. Bez šā papildu atbalsta un bez ES finansējuma nodrošināšanas *Interreg* programmas vienas pašas nevar noņemt juridiskos un administratīvos pārrobežu šķēršļus, jo šim nolūkam ir nepieciešami lēmumi, kas neietilpst programmu un projektu vadības struktūru darbības jomā.

Tādēļ grozītais priekšlikums nodrošina tiesisko regulējumu, kas piemērojams visām dalībvalstīm, lai rastu risinājumus juridiskiem un administratīviem šķēršļiem, un tas papildinātu gan *Interreg* sniegto finansiālo atbalstu, gan institucionālo atbalstu, piemēram, ETSG, jo šīm grupām nav likumdošanas pilnvaru, kas vajadzīgas juridisko šķēršļu pārvarēšanai¹⁰.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Kohēzijas politika un vienotais tirgus viens otru pastiprina. Saskaņā ar šo regulu izveidotais mehānisms palīdzēs sasniegt vienotā tirgus mērķus, jo īpaši palielinot pārrobežu reģionu ekonomisko potenciālu, kas daļēji netiek izmantots atšķirīgo juridisko un administratīvo sistēmu dēļ.

2017. gadā Komisijas pasūtītajā pētījumā par pārrobežu šķēršļu ekonomisko ietekmi uz IKP un nodarbinātību iekšējos sauszemes pārrobežu reģionos tika lēsts, ka, noņemot pat tikai 20 % pastāvošo šķēršļu, IKP pārrobežu reģionos palielinātos par 2 %¹¹. Tādēļ tiesiskais regulējums, kas piemērojams visām dalībvalstīm, lai rastu risinājumus juridiskiem un administratīviem šķēršļiem pārrobežu reģionos, ir arī nepieciešams papildinājums iekšējā tirgus pienācīgai darbībai, kas ir ES pamatmērķis (LES 3. pants un Līguma 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts)¹².

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1059 (2021. gada 24. jūnijs) par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi (*Interreg*), kas saņem atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un ārējās finansēšanas instrumentiem (OV L 231, 30.6.2021., 94. lpp.).

⁹ Regulas (ES) 2021/1059 14. panta 4. punkta b) apakšpunkts.

¹⁰ Sk. Regulas (EK) Nr. 1082/2006 7. panta 4. punkta pirmo daļu.

¹¹ Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, Caragliu, A., Capello, R., Camagni, R. et al., *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions – Final report*, Publikāciju birojs, 2017, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/25579>; sk. COM(2017) 534 final, 6. lpp.; papildu informāciju sk. tam pievienotajā dokumentā SWD(2017) 307 final, 2.2. punkts, 20.–22. lpp.

¹² Sk. arī Līguma par Eiropas Savienību preambulas 9. apsvērumu (**treknraksts** mūsu): “APŅĒMUŠIES veicināt savu tautu ekonomisko un sociālo attīstību, ievērojot noturīgas attīstības principu, **pilnīgojot iekšējo tirgu un vēršot plašumā kohēziju** un vides aizsardzību, kā arī īstēnot tādu politiku, kas reizē ar sasniegumiem ekonomikas integrācijā nodrošinātu attīstību arī citās jomās”.

Grozītā priekšlikuma materiālā piemērošanas joma neietekmē citas kompetences un pasākumu īstenošanu, par ko pieņemts lēmums citās ES politikas jomās, kā arī neietekmē institucionālo līdzsvaru – kā noteikts Līgumos.

Šī regula neskars citus Savienības tiesību aktus, sevišķi tos, ko piemēro tādu juridisku jautājumu izšķiršanai ārpus tiesas, kuri izriet no pārrobežu šķēršļiem vai attiecas uz Savienības tiesību aktu pareizu interpretāciju vai īstenošanu. Šī regula neskar sociālā nodrošinājuma un nodokļu koordinācijas mehānismus.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Lai īstenotu Līgumā paredzēto sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķi, Līguma 175. panta trešajā daļā ir paredzētas īpašas darbības, par kurām jālemj atsevišķi no fondiem, kas minēti norādītā panta pirmajā daļā. Lai panāktu visas Eiropas Savienības saskaņīgu attīstību un lielāku ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, ir nepieciešama intensīvāka teritoriālā sadarbība. Šajā nolūkā saskaņā ar Līguma 174. panta 3. punktu pienākas veikt pasākumus, kas uzlabo īstenošanas nosacījumus sadarbībai starp pārrobežu reģioniem, kuriem jāpievērš īpaša uzmanība.

• Subsidiaritāte

Teritoriālās sadarbības nosacījumi jāizveido saskaņā ar LES 5. panta 3. punktā noteikto subsidiaritātes principu. Lai noņemtu juridiskos pārrobežu šķēršļus, dalībvalstis ir ierosinājušas individuālas, divpusējas un pat daudzpusējas iniciatīvas. Tomēr ne visās dalībvalstīs ir šādas sadarbības struktūras, un tās ir paredzētas ne visām attiecīgās dalībvalsts robežām.

Tāpat arī pārrobežu koordinācijas punkti nedarbojas visās dalībvalstīs un neaptver visas ES iekšējās robežas, lai gan tie ir nepieciešami, lai sadarbībā ar Komisiju izveidotu efektīvu tīklu zināšanu apmaiņai un spēju stiprināšanai. Turklāt ES finansējums (galvenokārt *Interreg* programmu ietvaros) un juridiskie instrumenti (galvenokārt ETSG) līdz šim nav bijuši pietiekami, lai noņemtu visā Savienībā konstatētos juridiskos pārrobežu šķēršļus.

Rezultātā dalībvalstis nevar pietiekami labi sasniegt ierosinātās rīcības mērķus ne valstu, ne reģionālā, ne arī vietējā līmenī. Ņemot vērā ierosinātās rīcības mērogu un ietekmi, tos labāk sasniegt, rīkojoties ES līmenī. Tādēļ ir vajadzīga turpmāka ES likumdevēja rīcība.

• Proporcionalitāte

Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts LES 5. panta 4. punktā, ES rīcības saturs un veids ir samērīgs ar Līgumu mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Saskaņā ar šo regulu izveidotā pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka izmantošana ir brīvprātīga. Dalībvalstis var nolemt turpināt noņemt juridiskos šķēršļus kādā konkrētā pārrobežu reģionā sadarbībā ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm, izmantojot pastāvošās sadarbības struktūras.

Izraugoties pārrobežu koordinācijas punktu, dalībvalstis var izlemt, kā vislabāk organizēt savus resursus, tai skaitā izraugoties kādu jau pastāvošu struktūru vai izveidojot vienus pārrobežu koordinācijas punktus ar kaimiņu dalībvalstīm.

Ja dalībvalstij nav šāda rīka vai ja izveidotās sadarbības struktūras nav pietiekamas, lai noņemtu kādu konkrētu pārrobežu šķērslī, tā var izvēlēties izmantot saskaņā ar šo regulu izveidoto pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku.

Līdz ar to šī regula nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tās mērķu sasniegšanai. Grozītais priekšlikums neskar tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas Līgumos noteikti, lai vērstos pret

dalībvalstu izdarītiem Savienības tiesību normu pārkāpumiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Kā iepriekš aprakstīts 1. iedaļā, dalībvalstis ir ierosinājušas individuālas, divpusējas un pat daudzpusējas juridisko pārobežu šķēršļu noņemšanas iniciatīvas; tomēr tas ne vienmēr attiecas uz visām dalībvalstīm un noteikti nav pietiekami, lai pārvarētu visus šķēršļus.

Regula nosaka dalībvalstīm pienākumus izraudzīties pārobežu koordinācijas punktus un nodrošināt, lai iniciatori pēc pārobežu lietas novērtēšanas saņemtu no tiem atbildi saprātīgā termiņā (kuru var noteikt valstu tiesību aktos). Regula ir saderīga ar brīvprātīga, jau gatava rīka (pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka) ierosināšanu un ar dalībvalstu prerogatīvu izvēlēties piemērotu instrumentu. Šajā grozītajā regulā paredzētā izvēle atbilst Komisijas 2018. gada *ECBM* priekšlikumam un šā dokumenta starpiestāžu kontekstam (sk. 1. iedaļu).

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Nav attiecināms: jauns tiesību akts

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Pārrobežu politikas koncepcija sākotnēji izrietēja no darba, ko 2015. gadā paveica Luksemburga kā Padomes prezidentvalsts. Tā rezultātā tika izveidota neformāla dalībvalstu darba grupa un dalībvalstu grupas, kas tikās sanāksmēs līdz 2018. gada decembrim. Darba grupa izskatīja iespējas, kā atvieglot pastāvošo pārobežu šķēršļu noņemšanu, it īpaši, īstenojot pārrobežu projektus.

Citas ieinteresētās personas, jo īpaši pārrobežu reģioni un iestādes, jau ilgu laiku bija lūgušas instrumentu pārrobežu šķēršļu noņemšanai. Tas bija īpaši labi redzams pārrobežu pārskatīšanas laikā, kuru Komisija veica no 2015. līdz 2017. gadam. Pārskatīšanas laikā notikušajās sabiedriskajās apspriešanās visās Savienības oficiālajās valodās tika saņemtas vairāk nekā 620 atbildes. Atbildot uz jautājumu, kas saistīts ar robežproblēmu iespējamiem risinājumiem, respondenti nepārprotami lūdza Komisiju veicināt lielāku elastību valstu/reģionu tiesību aktu īstenošanā pierobežas reģionos.

Reģionu komitejas sniegtajā atzinumā un Eiropas Parlamenta rezolūcijā, reaģējot uz paziņojumu “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, tika atzinīgi novērtēts 2018. gada priekšlikums izstrādāt šo instrumentu. Abi dokumenti tika pieņemti 2018. gada vasarā. Reaģējot uz 2018. gada priekšlikumu, Reģionu komiteja 2018. gada 5. decembrī pieņēma citu ziņojumu (ziņotājs: *Bouke Arends*, NL/PES), kurā atbalstīja priekšlikumu. Reģionu komiteja 2023. gada 10. oktobrī pieņēma jaunu atzinumu “Eiropas pārrobežu mehānisms 2.0” (ziņotāja: *Magali Altounian*, FR/RENEW).

1. iedaļā minētā “b-risinājumu” iniciatīva vēl vairāk apliecināja, ka vajadzīgs saskaņā ar Savienības tiesību aktiem izveidots juridisks rīks, kas palīdzētu noņemt pārrobežu šķēršļus. Komisijas 2020. gadā veiktajā aptaujā (sk. arī 1. iedaļu) 44 % ES pierobežas reģionu iedzīvotāju kā lielākos šķēršļus pārrobežu sadarbībai norādīja juridiskās un administratīvās atšķirības.

- **Ietekmes novērtējums**

Interreg programmu ietekme un Eiropas pievienotā vērtība ir pietiekami atzīta¹³. Tomēr daudzos gadījumos pārrobežu šķēršļi (jo īpaši attiecībā uz veselības pakalpojumiem, vietējo sabiedrisko transportu un uzņēmējdarbības attīstību) izriet no administratīvās prakses un valstu tiesiskā regulējuma atšķirībām. Programmām vienām pašām ir grūti tos noņemt, un tiem ir nepieciešami lēmumi, kas neietilpst programmas struktūru darbības jomā.

2018. gada *ECBM* priekšlikums bija daļa no 2021.–2027. gada kohēzijas politikas tiesību aktu kopuma, kam bija pievienots ietekmes novērtējums¹⁴, kurš joprojām ir spēkā. Šis ietekmes novērtējums ir balstīts uz iepriekš minēto 2017. gada pētījumu, kuru pasūtīja Komisija. Tā kā pētījuma konstatējumi joprojām ir aktuāli un arī patlaban ir spēkā, grozītajam priekšlikumam nav nepieciešams atjaunināts ietekmes novērtējums. Ar šo priekšlikumu būtiski vienkāršots 2018. gada *ECBM* priekšlikums, vienlaikus saglabājot tā sākotnējo uzsvaru uz to juridisko un administratīvo šķēršļu noņemšanu, kuri kavē ES pārrobežu reģionu ekonomisko un sociālo attīstību.

Jaunākā pētījumā “Mehānisms juridisku un administratīvu šķēršļu noņemšanai pārrobežu kontekstā: Eiropas pievienotās vērtības novērtējums”¹⁵, ko veicis Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, secināts, ka, pieņemot jaunu tiesību aktu ES līmenī, lai noņemtu pārrobežu juridiskos un administratīvos šķēršļus, katru gadu ES ir iespējami ekonomiskie ieguvumi 123 miljardu EUR apmērā, un tas radīs pozitīvu sociālo ietekmi pierobežas reģionos.

Komisija izsludināja uzaicinājumu iesniegt atsauksmes par tāda ES līmeņa tiesību akta nepieciešamību, kas paredzēts, lai noņemtu pārrobežu šķēršļus. Visas ieinteresētās personas tika aicinātas sniegt atgriezenisko saiti un atsauksmes par šķēršļiem, ar kuriem tās saskaras, par to ietekmi un to, vai ir alternatīvi risinājumu meklēšanas rīki. Apspriešanās periods noslēdzās 2023. gada 16. novembrī. Atbildes un pierādījumus iesniedza vairāk nekā 50 ieinteresētās personas. Iesniegtā informācija apliecina, ka sadarbību starp ES pierobežas reģioniem joprojām apgrūtina daudzi administratīvi un juridiski šķēršļi. Tajā uzsvērts, ka saskaņā ar Savienības tiesību aktiem ir jāizveido jauns standarta rīks, kas pārvarētu šos šķēršļus, tādējādi uzlabojot pārrobežu sadarbību un veicinot pierobežas reģionu attīstību.

Šā grozītā priekšlikuma mērķis ir atraisīt iespējamo pozitīvo ietekmi, ko var radīt plašāka pārrobežu mijiedarbība visā Savienībā. Tas nodrošina visaptverošu regulējumu, kas piemērojams visām dalībvalstīm, lai rastu risinājumus juridiskajiem un administratīvajiem šķēršļiem, kas ierobežo šādu pārrobežu mijiedarbību un bloķē ES pierobežas reģionu potenciālu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Nav attiecināms: jauns tiesību akts

- **Pamattiesības**

Ar šo grozīto priekšlikumu tiek izveidots juridisks mehānisms, kas paredzēts, lai noņemtu juridiskos un administratīvos šķēršļus pārrobežu reģionos, un tāpēc tas galvenokārt ir adresēts dalībvalstu iestādēm. Cilvēkiem vajadzētu gūt labumu no risinājumiem, kas rasti, izmantojot ierosināto mehānismu. Juridisko šķēršļu noņemšanai pārrobežu reģionos saskaņā

¹³ Komisija, “Eiropas teritoriālā sadarbība, 11. darba pakete, 2007.–2013. gada kohēzijas politikas programmu *ex post* izvērtējums, kurā īpaša uzmanība pievērsta Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF) un Kohēzijas fondam (KF)”, 2016. gada jūlijs.

¹⁴ SWD/2018/282 final – 2018/0197 (COD).

¹⁵ *EPRS*, Mehānisms juridisku un administratīvu šķēršļu noņemšanai pārrobežu kontekstā: Eiropas pievienotās vērtības novērtējums, PE 740.233, 2023.

ar šo priekšlikumu vajadzētu pozitīvi ietekmēt šajos reģionos dzīvojošo cilvēku ikdienas dzīvi, uzlabojot viņu piekļuvi pakalpojumiem un ekonomiskās iespējas. Priekšlikumā ir ievēroti principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un neviena pamattiesība ar to netiek negatīvi ietekmēta. Galvenokārt, ņemot vērā mērķi noņemt juridiskos šķēršļus pārrobežu kontekstā, regula veicina tiesības uz piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem (36. pants) un darījumdarbības brīvību (16. pants). Tomēr, tā kā pārrobežu sabiedriskie pakalpojumi ietver plašāku darbību klāstu, priekšlikums veicinās arī piekļuvi veselības aprūpei (35. pants). Vispārīgi no pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka labumu var gūt pārrobežu sabiedriskā transporta pakalpojumi, kā arī pārvietošanās un uzturēšanās brīvība (45. pants).

Grozītais priekšlikums ietver arī jautājumu par pārrobežu reģionos dzīvojošo cilvēku tiesību efektīvu aizsardzību tiesā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Grozītais priekšlikums neietekmē budžetu, jo nekādā veidā neparedz finanšu resursu nodrošināšanu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Tāpat kā jebkura ES regula, arī ierosinātā regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs. Līguma 291. panta 1. punkts prasa dalībvalstīm pieņemt visus valsts tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai īstenotu juridiski saistošos ES tiesību aktus. Kā norādīts Pārrobežas reģionu paziņojuma 3.2. punktā, pat gadījumos, kad ir pieņemti Eiropas tiesību akti, dalībvalstīm ir zināma elastība un rīcības brīvība attiecībā uz to, kā šos tiesību aktus piemērot savās sistēmās un detalizētajos īstenošanas noteikumos. Tā rezultātā, divām dažādām sistēmām sastopoties pie iekšējām robežām, var rasties sarežģījumi un dažkārt pat juridiskā nenoteiktība, kā arī paaugstināties izmaksas.

Lai novērtētu, vai ar ierosināto regulu izveidotais mehānisms ir izrādījies iedarbīgs papildu rīks juridisku šķēršļu noņemšanai pārrobežu reģionos, Komisijai ir jāizvērtē tiesību akti saskaņā ar labāka regulējuma programmu¹⁶. Tādēļ Komisija ierosina veikt izvērtēšanu un sagatavot ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Reģionu komitejai un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par ierosinātās regulas piemērošanu. Ziņojumā tā izmantos rādītājus, kas palīdzēs izvērtēt regulas rezultativitāti, efektivitāti, piemērotību, Eiropas pievienoto vērtību un vienkāršošanas iespējas piecu gadu laikā pēc ierosinātās regulas piemērošanas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Tā kā likumdevēju sarunās par 2018. gada *ECBM* priekšlikumu tika konstatētas lielas Padomes bažas, detalizētie noteikumi tika rūpīgi pārbaudīti, pārskatīti, vienkāršoti un pārstrukturēti, lai novērstu galvenās bažas. Šajā procesā noteikumu skaits tika samazināts no 26 uz 14 pantiem. Grozītajā priekšlikumā sākotnējā Komisijas priekšlikuma elementi ir apvienoti ar jauniem elementiem, kas ieviesti pēc Parlamenta pašiniciatīvas normatīvās rezolūcijas.

I nodaļa. Vispārīgie noteikumi (1.–3. pants)

¹⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei: “Labāks regulējums: labāki rezultāti spēcīgākai Savienībai”, COM(2016) 615 final, 14.9.2016.

I nodaļā ir norādīts ierosinātās regulas priekšmets un darbības joma, kā arī definēti galvenie termini.

Priekšmets (1. pants) ir procedūra, kas atvieglo pārrobežu šķēršļu noņemšanu. Lai izvēlētos piemērotu rīku, dalībvalstis izveidos un organizēs pārrobežu koordinācijas punktus (*CBCP*). Priekšlikumā ir precizēti šo *CBCP* uzdevumi, kā arī Komisijas koordinācijas uzdevumi.

Priekšlikuma darbības joma (2. pants) aptver gan ģeogrāfijas, gan lietas būtības aspektus. Juridiskā pamata dēļ regulu piemēros pārrobežu šķēršļiem, ko nosaka valstu tiesību akti, visos iekšējos sauszemes un jūras pierobežas reģionos starp kaimiņu dalībvalstīm. Regula neskar citus Savienības tiesību aktus, sevišķi tos, ko piemēro tādu juridisku jautājumu izšķiršanai ārpus tiesas, kuri izriet no pārrobežu šķēršļiem, un ko piemēro Savienības tiesību aktu pareizai interpretācijai vai īstenošanai.

Regulas 3. pantā ir uzskaitītas priekšlikuma īstenošanai nepieciešamās definīcijas. Attiecībā uz iniciatoru definīciju priekšlikums paredz plašu pieeju, ietverot jebkuru privātu vai publisku struktūru, kas iesaistīta jebkura pārrobežu sabiedriskā pakalpojuma vai infrastruktūras nodrošināšanā, ekspluatācijā, izveidē vai funkcionēšanā, vai jebkuru fizisku personu, kas ir ieinteresēta pārrobežu šķēršļa noņemšanā. Vairākas juridiskas vai fiziskas personas var iesniegt pārrobežu lietas pieteikumu kopīgi.

II nodaļa. Pārrobežu koordinācijas punkti (4. un 5. pants)

Priekšlikumā ir noteiktas vairākas iespējas, kā izveidot *CBCP* (4. pants), un ir uzskaitīti to uzdevumi (5. pants). Šīs iespējas ļauj dalībvalstīm īstenot minēto pienākumu pēc iespējas elastīgāk un pilnīgāk saskaņā ar to iekšējo institucionālo un tiesisko regulējumu (viens vai vairāki *CBCP* valsts un/vai reģionālā līmenī, atsevišķa vai jau pastāvoša struktūra vai publisko tiesību subjekts). Kaimiņu dalībvalstis šīs iespējas var piemērot arī vienotam *CBCP*, kas aptver kopīgas robežas abas puses.

Pārrobežu koordinācijas punktiem attiecībā uz iniciatoriem jābūt vienotiem kontaktpunktiem un viņu privilēģētajiem kontaktpunktiem attiecīgajās dalībvalstīs. Ja kāda dalībvalsts izveido vairākus *CBCP*, vienam no tiem ir jāuzņemas galvenā *CBCP* pienākumi, bet pārējiem jāatbalsta tā uzdevumi un jāsniedz vajadzīgā informācija.

III nodaļa. Pārrobežu lietas (6.–9. pants)

Priekšlikuma pamatā ir veids, kā pārvaldīt pārrobežu lietas, kurās konstatēti pārrobežu šķēršļi. Priekšlikumā ir norādīti pārrobežu lietas elementi (7. pants), sākotnējā novērtējuma posmi dalībvalstīs (8. pants) un daži procesuālie aspekti (9. pants).

Pamatojoties uz iniciatīvas “b-risinājumi” pieredzi, iniciatoriem nedrīkst uzlikt pienākumu konstatēt administratīvo un juridisko noteikumu, kas ir radījis šķērslī, taču viņus var atbalstīt organizācijas, kurām ir attiecīga pieredze pārrobežu šķēršļu jomā (piemēram, Eiropas pierobežas reģionu asociācija, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* vai Viduseiropas Pārrobežu iniciatīvu dienests). Iniciatori var iesniegt pārrobežu lietas tikai vienu reizi, t. i., dalībvalstī, kurā iniciators atrodas vai kurā viņam ir juridiskā adrese (6. panta 2. punkts).

Papildus to elementu aprakstam, kas *CBCP* nepieciešami, lai novērtētu lietu, pārrobežu lietā ir jāapraksta arī tas, cik lielā mērā ir pieļautas jebkuras atkāpes vai izņēmumi no parasti piemērojamiem noteikumiem vai prakses, lai tos maksimāli ierobežotu līdz minimumam.

Sākotnējā novērtējuma mērķis ir noskaidrot to, vai pārrobežu šķērslis pastāv vai arī lietu var slēgt. Pat ja sākotnējā novērtējumā tiek secināts, ka pārrobežu šķērslis pastāv, pārrobežu šķēršļu noņemšanas mehānisms ir brīvprātīgs, tāpēc procedūru var slēgt jebkurā posmā, ja vien iniciatoram tiek sniegts pienācīgs paskaidrojums.

Regulas 8. panta 5. punktā ir uzskaitīti dalībvalstīm pieejamie rīki. Kompetentā iestāde novērtē, vai ir pieejams viens vai vairāki rīki, ko piemērot konkrētajam pārrobežu šķērslim, un to noņemtu sadarbībā ar citām personām, kuras izmanto šos rīkus. Piemērojot šos rīkus, dalībvalstis ievēro šo rīku procedūras un aspektus. Tomēr, ja kompetentā iestāde nosaka, ka neviens no pieejamajiem rīkiem neattiecas uz konkrēto pārrobežu šķērsli vai ka neviens no tiem nav pietiekams, lai to noņemtu, dalībvalsts var piemērot pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku, kas ierosināts IV nodaļā kā papildu rīks, kurš izveidots saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

Lai nodrošinātu juridisku noteiktību iniciatoram, 9. pantā noteikta sākotnējā novērtējuma procesuālā shēma – termiņi, nepieciešamība sniegt pamatojumu lēmumam par to, vai noņemt konkrēto pārrobežu šķērsli, un tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas paredzēti, lai apstrīdētu šādu lēmumu.

IV nodaļa. Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīks (10.–13. pants)

Regulas 10. pantā ir noteikta piemērošanas procedūra gadījumos, ja *CBCP* vai kompetentā iestāde izmanto pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku (8. panta 6. punkts) pēc tam, kad pārrobežu šķērslis ir novērtēts saskaņā ar 8. panta 1. punktu, un citus pieejamos rīkus, lai noņemtu konstatēto šķērsli (8. panta 5. punkts). *CBCP* vai kompetentā iestāde nosūta iniciatoram informāciju par konstatēto pārrobežu šķērsli, tā noteikuma raksturu, kas ir radījis šo šķērsli, un turpmākajām darbībām, kuru rezultātā šķērslis tiks vai netiks noņemts (10. panta 2. punkts). Tiklīdz šķērslis tiek konstatēts kādas valsts tiesību sistēmā, tiek nodrošināta arī koordinācija ar kaimiņu dalībvalsti, ja šīm valstīm nav vienota *CBCP* (10. panta 3. punkts). Neatkarīgi no tā, vai šķērslis ir administratīva vai juridiska rakstura, *CBCP* ir atbildīgs par sazināšanos ar kompetento iestādi, lai vispirms pārbaudītu tās ieinteresētību un iespējas šķērsli noņemt, izmantojot konstatētos valsts administratīvos vai juridiskos noteikumus vai praksi (10. panta 4. un 5. punkts). Iniciatoru var informēt, ka juridiskai analīzei, konsultācijām dalībvalstī vai koordinācijai ar kaimiņu dalībvalsti ir nepieciešams papildu laiks (10. panta 7. punkts).

Ja tiek pieņemts lēmums noņemt konstatēto šķērsli, var piemērot atšķirīgas procedūras atkarībā no tā noteikuma rakstura, kas radījis šo pārrobežu šķērsli. Ja tas ir administratīvs noteikums, iestāde, ar kuru sazinājies *CBCP*, var pieņemt lēmumu grozīt šo noteikumu vai praksi, tai skaitā tā interpretāciju (10. panta 4. punkts). Šādā gadījumā *CBCP* par to informē iniciatoru rakstveidā (11. panta 1. punkta a) apakšpunkts). Ja tā ir tiesību norma, iestāde, ar kuru sazinājies *CBCP*, var tikai ieteikt pielāgot tiesisko regulējumu, lai minēto šķērsli noņemtu (10. panta 5. punkts), saskaņā ar dalībvalsts konstitucionālajām normām. Šādā gadījumā *CBCP* rakstveidā informē iniciatoru par iespējamām likumdošanas procedūras posmiem. Ja divas vai vairākas kaimiņu dalībvalstis secina, ka, lai noņemtu vienu un to pašu šķērsli, katra no tām vēlas sākt likumdošanas procedūru vai grozīt administratīvos noteikumus par praksi, tām būs cieši jāsadarbojas, iespējams, izstrādājot paralēlu laika grafiku un izveidojot apvienotu komiteju atbilstīgi šo valstu attiecīgajiem tiesiskajiem regulējumiem (11. panta 3. punkts).

Lēmums par to, vai noņemt kādu administratīvu vai juridisku šķērsli, joprojām ir brīvprātīgs.

V nodaļa. Nobeiguma noteikumi (12.–14. pants)

V nodaļā ir noteikti Komisijas koordinācijas uzdevumi (12. pants), pārraudzības un ziņošanas uzdevumi (13. pants) un spēkā stāšanās un piemērošanas datums (14. pants).

Regulas 13. panta 1. punktā noteikts, ka katrai dalībvalstij ir jāinformē Komisija par savu *CBCP* izveidi (sešus mēnešus pēc ierosinātās regulas stāšanās spēkā).

Regulas 13. panta 2. punktā noteikts Komisijas pienākums piecu gadu laikā pēc regulas

stāšanās spēkā iesniegt ziņojumu par ierosinātās regulas piemērošanu.

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu noņemšanai pārrobežu kontekstā**

Komisijas priekšlikums COM(2018) 373 tiek grozīts šādi:

- 1) nosaukums tiek aizstāts ar šādu:

**“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA
par pārrobežu risinājumu atvieglošanu”;**

- 2) 1.–28. apsvērums tiek aizstāti ar šādiem:

- (1) “Līguma par Eiropas savienības darbību (“Līgums”) paredzētā sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķa īstenošanai tā 175. panta trešajā daļā noteiktas specifiskas darbības, par kurām jālemj atsevišķi no fondiem¹⁷, kas ir minētā panta pirmās daļas priekšmets. Tādā kontekstā teritoriālā sadarbība veicina arī minētajā pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Tālab ir lietderīgi apstiprināt teritoriālās sadarbības īstenošanas nosacījumu uzlabošanai nepieciešamos pasākumus.
- (2) Līguma 174. panta trešā daļa atzīst problēmas, ar kurām saskaras pierobežas reģioni, un nosaka, ka Savienībai, izstrādājot un veicot darbības, kas stiprina tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, jāpievērš šiem reģioniem īpaša uzmanība.
- (3) Komisijas paziņojumā “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”¹⁸ ir atzīts progress, kas līdz šim panākts, pārveidojot šādus reģionus galvenokārt nomaļās teritorijās par izaugsmes un iespēju apgabaliem, taču vienlaikus uzsvērts, ka šajos reģionos joprojām pastāv juridiski un citādi šķēršļi, it īpaši tādi, kas saistīti ar veselības aprūpes pakalpojumiem, darba regulējumu, nodokļiem, uzņēmējdarbības attīstību, kā arī tādi, kas saistīti ar atšķirībām administrācijas kultūrā un valstu tiesiskajā regulējumā. Ne Eiropas teritoriālās sadarbības finansējums, sevišķi “Interreg” programmu kontekstā sniegtais¹⁹, ne institucionālais atbalsts sadarbībai, ko veic ar Eiropas

¹⁷ Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+), Kohēzijas fonds, Taisnīgas pārkārtošanās fonds (TPF), Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds (EJZAF), Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (PMIF), Iekšējās drošības fonds (IDF) un Finansiālā atbalsta instruments robežu pārvaldībai un vīzām (RPVI); Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021, 159. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>), 1. pants.

¹⁸ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1059 (2021. gada 24. jūnijs) par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi (*Interreg*), kas saņem atbalstu no Eiropas Reģionālās

Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1082/2006²⁰ izveidotās Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG) vai Komisijas 2018. gadā sāktā iniciatīva “b-risinājumi”²¹, nav pietiekami, lai noņemtu dažus administratīvus un juridiskus šķēršļus, kuri kavē auglīgu sadarbību.

- (4) Pastāv risks, ka pārrobežu reģioni krīzes laikā tiks ietekmēti nesamērīgi. Covid-19 pandēmijas laikā dalībvalstu veikto ar robežām saistīto pasākumu ekonomiskā ietekme uz pārrobežu reģioniem vairāk nekā divkārtīgi pārsniedza vidējo ietekmi uz visiem ES reģioniem. Pieredzētais saasina vajadzību sagādāt līdzekļus pārrobežu šķēršļu noņemšanai.
- (5) Lai gan dažos Savienības reģionos starpvaldību, valstu, reģionu un pašvaldību līmenī jau pastāv vairāki juridiski rīki pārrobežu šķēršļu noņemšanai, tie neaptver visus Savienības pierobežas reģionus un ne vienmēr konsekventi atrisina jautājumus, kas saistīti ar teritoriālās kohēzijas attīstību un stiprināšanu. Papildus pastāvošajiem rīkiem ir vajadzīgs ar Savienības tiesību aktiem izveidots papildu rīks – pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīks.
- (6) Lai izveidotu administratīvo struktūru ar pārrobežu šķēršļiem saistīto pieprasījumu pienācīgai izskatīšanai, katrai dalībvalstij būtu jāizveido viens vai vairāki pārrobežu koordinācijas punkti, kas atbildētu par pārrobežu šķēršļu pieteikumu saņemšanu un novērtēšanu. Tiem jābūt saziņā ar Komisiju un jāatbalsta tās koordinācijas darbs.
- (7) Lai gan jūras pierobežas reģioni būtiski atšķiras tādā ziņā, ka pārrobežu mijdarbības iespējas un pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu izmantošana ir ierobežota, šī regula jāpiemēro arī jūras robežām.
- (8) Savienības līmenī ir vairāki ārpustiesas rīki Savienības tiesību aktu izpildes uzraudzībai un panākšanai, it īpaši ar vienoto tirgu saistītie, kā *SOLVIT*²². Šai regulai nav jāietekmē pastāvošie rīki. Izveidotais papildu rīks attieksies tikai uz pārrobežu šķēršļiem, kas radīti ar valstu tiesību aktiem, ieskaitot Savienības tiesību aktu pareizu, bet nevienādu piemērošanu, kas var netīši kavēt pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu un infrastruktūras elementu plānošanu vai īstenošanu. Tā nav jāpiemēro lietām, kas saistītas ar Savienības iekšējā tirgus reglamentācijas tiesību aktu potenciālu pārkāpumu, ko izdarījusi publiskās varas iestāde citā dalībvalstī. Šī regula neskar arī koordinācijas mehānismus, kas izveidoti sociālai nodrošināšanai un nodokļiem.
- (9) Lai noskaidrotu iespējamās pārrobežu šķēršļus, uz kuriem attiektos šī regula, ir jādefinē situācijas, kas kvalificējas kā pārrobežu mijdarbība. Tālab šī regula jāpiemēro pārrobežu darbības infrastruktūrai un pārrobežu sabiedriskajiem pakalpojumiem. Šiem “pārrobežu sabiedriskajiem pakalpojumiem”, kas tiek sniegti ilgtermiņā, jābūt vēršotiem uz to, lai radītu ieguvumu vispārībai vai konkrētai mērķgrupai pierobežas reģionā, kurā pakalpojums tiek sniegts, ar to

attīstības fonda un ārējās finansēšanas instrumentiem (OV L 231, 30.6.2021., 94. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1082/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV L 210, 31.7.2006., 19. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1082/oj>).

²¹ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

²² Komisijas 2013. gada 17. septembra Ieteikums 2013/461/ES (OV L 249, 19.9.2013., 10. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2013/461/oj>).

šajos reģionos uzlabojot dzīves apstākļus un teritoriālo kohēziju. Otrkārt, pārrobežu darbībai nepieciešamās infrastruktūras elementus var ietekmēt robežšķēršļi, piemēram, atšķirīgi tehniski standarti ēkām vai transportlīdzekļiem, ieskaitot ar tiem saistītās iekārtas. Pārrobežu lietas iesniedzējam jābūt iniciatoram, kas ir publisko tiesību vai privāttiesību subjekts vai fiziska persona, un tikai tādā mērā, kādā tam ir leģitīmas intereses attiecībā uz pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu vai noteiktiem infrastruktūras elementiem.

- (10) Lai valsts līmenī izveidotu pietiekamas administratīvās spējas izskatīt pārrobežu šķēršļu pieteikumus un nodrošinātu valsts struktūru tīklu, kuras spēj savstarpēji sadarboties šīs regulas īstenošanā, dalībvalstīm valsts vai reģiona līmenī jāizveido viens vai vairāki pārrobežu koordinācijas punkti. Jāļauj arī divām vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm pastāvošās kopīgās struktūras noteikt par pārrobežu koordinācijas punktu uz konkrētas robežas vai pilnvarot pastāvošu kopīgu varas iestādi vai struktūru veikt pārrobežu koordinācijas punkta papildu uzdevumus, kas attiecas uz visām to robežām.
- (11) Lai izveidotu visiem pārrobežu koordinācijas punktiem kopīgu satvaru pārrobežu šķēršļu pieteikumu izskatīšanai, ir jānosaka uzdevumi, kas jāizpilda katram pārrobežu koordinācijas punktam. Pārrobežu koordinācijas punktiem jādarbojas kā vienotam iniciatoru kontaktpunktam un jābūt viņu privileģētajam kontaktpunktam. Dalībvalstīm jānodrošina pārrobežu koordinācijas punktu kontaktinformācijas publiska pieejamība, pamanāmība un piekļūstamība. Ja dalībvalstī ir vairāk par vienu pārrobežu koordinācijas punktu, tie katram iniciatoram skaidri nosaka vienotu kontaktpunktu. Turpmākiem pasākumiem sakarā ar pārrobežu pieteikumu iznākumu un labākai pārrobežu šķēršļu noņemšanas pārredzamībai pārrobežu koordinācijas punktiem jāatbild arī par publiska reģistra izveidi un vešanu, kurš aptver visas pārrobežu lietas, ko iesnieguši minētajā dalībvalstī atrodošies iniciatori. Bez tam šajā regulā ir jānosaka pienākumi, kas attiecas uz koordināciju, sadarbību un informācijas apmaiņu starp dažādiem pārrobežu koordinācijas punktiem vienā dalībvalstī un starp kaimiņu dalībvalstu pārrobežu koordinācijas punktiem.
- (12) Konkrētam iniciatoram pārrobežu lieta jāiesniedz tikai vienreiz. Tomēr, ja cits iniciators citā dalībvalstī iesniedz analogisku pārrobežu lietu šajā citā dalībvalstī, šo dalībvalstu pārrobežu koordinācijas punktiem jāizvairās no paralēlām lietām, attiecīgi organizējot koordināciju.
- (13) Piemērojamo valsts tiesību normu dažādie slāņi var neļaut viegli noskaidrot konkrēto normu, kas veido pārrobežu šķērslī. Tāpēc, pamatojoties arī uz pieredzi ar “b-risinājumiem”, iniciatoram būtu jāapraksta tikai situācija un atrisināmā problēma.
- (14) Lai nodrošinātu procedurālu satvaru, kas vienlaikus radītu juridisku noteiktību pārrobežu lietas iniciatoram, pārrobežu koordinācijas punktam būtu jāizvērtē pārrobežu lietas un jāsniedz iniciatoram provizorisks atbilde un galīga atbilde reālistiskos termiņos, kam principā jābūt valsts tiesību aktos noteiktajiem. Ja iniciators nav noskaidrojis pārrobežu šķēršļus, tas jādara kompetentajām varas iestādēm vai publisko tiesību struktūrām. Pārrobežu lietas analīzē var tikt secināts, ka faktiski pārrobežu šķēršļa nav tāpēc, ka varbūtējā šķēršļa apraksts balstīts nepietiekamā informācijā vai piemērojamo tiesību normu vai administratīvo noteikumu nepareizā interpretācijā, vai tāpēc, ka juridiskie vai

administratīvie noteikumi jau aptver šķēršļa noņemšanai nepieciešamās prasības. Tādā gadījumā pārrobežu šķērslis uzskatāms par noņemtu un pārrobežu lieta slēdzama. Tiklīdz pārrobežu šķēršļa pastāvēšana ir apstiprināta, dalībvalstīm jāpaliek izvēlei izlemt, kurš rīks no attiecīgajā pārrobežu reģionā pieejamiem būtu piemērots situācijas atrisināšanai, šķēršļa noņemšanā pirmām kārtām liekot lietā jau pastāvošus mehānismus. Ja dalībvalstis nolemj pārrobežu šķēršļus nenoņemt, tām pienācīgi jānorāda iemesli un iespējamās tiesiskās aizsardzības iespējas, it īpaši, ja dalībvalsts secina, ka noskaidrotais šķērslis neietilpst šīs regulas darbības jomā.

- (15) Ja kompetentā iestāde nav atradusi piemērotu pastāvošu rīku, tā var izvēlēties pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku vai izklāstīt iemeslus, kāpēc nolēmusi pārrobežu šķērslī nenoņemt. Tā kā procedūras iznākums var mazliet atšķirties atkarībā no iespējamā pārrobežu juridiskā šķēršļa veida – administratīva vai leģislatīva, tādas īpatnības ir jāparedz pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīkā.
- (16) Lai nodrošinātu efektīvu procedurālu struktūru pārrobežu šķēršļu lietu izskatīšanai, šajā regulā būtu jānosaka būtiskie procedūras posmi gan attiecībā uz lietām, kurās šķērslis ir administratīvs, gan lietām, kurās šķērslis ir leģislatīvs. Būtu arī jāprecizē, ka atšķirīgās tiesību sistēmas kaimiņu dalībvalstīs var radīt pārrobežu šķēršļus, kas kvalificējami kā administratīvi noteikumi vienā dalībvalstī, bet tiesību normas otrā, un pretēji. Tāpēc katrai dalībvalstij būtu jāpiemēro piemērota procedūra. Kaimiņu dalībvalstīm savas attiecīgās procedūras jākoordinē, cik cieši var. Ja lietā tiek pieņemta galīga nostāja, tās iemesli jāpaziņo iniciatoram kopā ar lēmumu.
- (17) Lai nodrošinātu šīs regulas piemērošanas pārraudzību Savienības līmenī un sniegtu atbalstu dalībvalstīm, arī spēju veidošanā, Komisijai būtu jāsaņem attiecīgie uzdevumi minēto mērķu sasniegšanai. Koordinācijas punktam ES līmenī īpaši jāatbalsta pārrobežu koordinācijas punkti, veicinot pieredzes apmaiņu starp minētajiem koordinācijas punktiem. Minētais atbalsts var ietvert arī tehniskā palīdzībā balstītus rīkus, piemēram, “b-risinājumus”.
- (18) Lai varētu veidot pierādījumos balstītu politiku, jābūt ziņošanai par šīs regulas īstenošanu. Ziņojot jāaplūko galvenie vērtēšanas jautājumi, to vidū rezultativitāte, efektivitāte, piemērotība, Eiropas pievienotā vērtība, vienkāršošanas un ilgtspējas iespējas un turpmākas Savienības līmeņa rīcības nepieciešamība. Minētais ziņojums Komisijai jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei un – saskaņā ar Līguma 307. panta pirmo daļu – Reģionu komitejai un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai. Lai nodrošinātu plašu pierādījumu bāzi šīs regulas un pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka izmantošanai, ziņojums jāiesniedz piecus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā.
- (19) Šajā regulā ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un nav negatīvas ietekmes uz pamattiesībām. Ņemot vērā regulas mērķi noņemt juridiskos šķēršļus pārrobežu kontekstā, tā var veicināt tiesības piekļūt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem (36. pants) un darījumdarbības brīvību (16. pants). Tādu pakalpojumu plašais klāsts var arī veicināt piekļuvi veselības aprūpei (35. pants). Vispārīgāk, tā kā šķiet pavisam iespējams, ka no pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka labumu gūs pārrobežu sabiedriskā transporta pakalpojumi, šī regula var pozitīvi ietekmēt pārvietošanās un uzturēšanās brīvību (45. pants).

- (20) Teritoriālās sadarbības nosacījumi jāizstrādā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā nostiprināto subsidiaritātes principu. Pieredze rāda, ka juridisku šķēršļu noņemšanai pie robežām dalībvalstis ir īstenojušas individuālas, divpusējas un pat daudzpusējas iniciatīvas. Taču tādu rīku nav visās dalībvalstīs vai nav attiecībā uz visām konkrētās dalībvalsts robežām. Tātad ierosinātās rīcības mērķus dalībvalstīm pietiekami labi sasniegt nav iespējams ne valsts valdības, ne reģiona valdības, ne pašvaldības līmenī, bet, ņemot vērā vismaz divu kaimiņu dalībvalstu iesaistes nepieciešamību, valstīm tos labāk iespējams sasniegt Savienības līmenī. Tāpēc tālāk jāīsteno Savienības likumdevējam.
- (21) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktā izklāstīto proporcionalitātes principu Savienības rīcības saturam un veidam jābūt samērīgam ar Līgumu mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīka izmantošana saskaņā ar šo regulu dalībvalstīm ir fakultatīva. Dalībvalstij jālemj, ka uz konkrētas robežas ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm juridiskus šķēršļus konkrētā pārrobežu reģionā turpinās novērst ar pastāvošiem mehānismiem, kas izveidoti valsts līmenī vai kopā ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm. Tāpēc šī regula nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai tās mērķus sasniegtu pārrobežu reģionos, kuros dalībvalstīm nav efektīva rīka juridisku pārrobežu šķēršļu noņemšanai.”
- (3) 1.–26. pantu aizstāj ar šādiem:

“I NODAĻA Vispārīgi noteikumi

1. pants Priekšmets

1. Šī regula izveido procedūru, kas atvieglo tādu pārrobežu šķēršļu noņemšanu, kuri kavē publiskai vai privātai pārrobežu darbībai nepieciešamas infrastruktūras daļas vai pārrobežu sabiedrisko pakalpojuma izveidi un darbību noteiktā pārrobežu reģionā, ar noteikumu, ka šāds pakalpojums pārrobežu reģionā veicina ekonomisku, sociālu un teritoriālu kohēziju (“Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīks”).
2. Šajā regulā ir arī šādi noteikumi:
 - a) par to, kā dalībvalstīs tiek organizēti pārrobežu koordinācijas punkti un kādi ir to uzdevumi,
 - b) par Komisijai dotajiem koordinācijas uzdevumiem.

2. pants Piemērošanas joma

1. Šo regulu piemēro pārrobežu šķēršļiem kaimiņu dalībvalstu sauszemes vai jūras pierobežas reģionos.

To nepiemēro pārrobežu šķēršļiem pierobežas reģionos starp dalībvalstīm un trešām valstīm.
2. Šī regula neskar citus Savienības tiesību aktus, sevišķi tos, ko piemēro tādu juridisku jautājumu izšķiršanai ārpus tiesas, kuri izriet no pārrobežu šķēršļiem, un Savienības

tiesību aktu pareizai interpretācijai vai īstenošanai. Tā neskar koordinācijas mehānismus, kas izveidoti sociālai nodrošināšanai un nodokļiem.

3. pants **Definīcijas**

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:
 - 1) “pārrobežu mijdarbība” ir:
 - a) katrs infrastruktūras elements, kas nepieciešams publiskai vai privātai pārrobežu darbībai;
 - b) pārrobežu sabiedriskā pakalpojuma izveide, darbība vai sniegšana pārrobežu reģionā;
 - 2) “pārrobežu šķērslis” ir katra dalībvalsts publiskas iestādes legislatīva vai administratīva norma vai prakse, kas spēj negatīvi ietekmēt pārrobežu mijdarbību un tādējādi pārrobežu reģiona attīstību un nav saistīta ar potenciālu Savienības iekšējā tirgus pārvaldes tiesību aktu pārkāpumu;
 - 3) “kompetentā iestāde” ir valsts, reģiona vai pašvaldības struktūra, kurai ir pilnvaras pieņemt juridiski saistošus un izpildāmus aktus;
 - 4) “pārrobežu lieta” ir dokuments, ko viens vai vairāki iniciatori sagatavojuši iesniegšanai pārrobežu koordinācijas punktam;
 - 5) “pārrobežu sabiedriskais pakalpojums” ir darbība, ko veic vispārības interesēs, lai sniegtu pakalpojumu vai risinātu kopīgas problēmas vai attīstības potenciālu pierobežas reģionos, kas atrodas vienas vai vairāku kaimiņu dalībvalstu robežu dažādās pusēs, ar noteikumu, ka tas veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju pārrobežu teritorijā;
 - 6) “iniciators” ir katrs privāts vai publisks subjekts, kas iesaistīts pārrobežu sabiedriskā pakalpojuma vai infrastruktūras sagādāšanā, darbībā, iedibināšanā vai funkcionēšanā, vai fiziska persona, kam ir likumīgas intereses noņemt pārrobežu šķērslī.
2. Šajā regulā atsauce uz “kompetento iestādi” attiecas arī uz situācijām, kur vienā un tajā pašā dalībvalstī kompetence ir vairāk nekā vienai kompetentajai iestādei vai jāapspriežas ar vairāk nekā vienu iestādi.
3. Šajā regulā apzīmējums “pārrobežu šķērslis” attiecas uz vienu vai vairākiem pārrobežu šķēršļiem, kas saistīti ar pārrobežu lietu.

II NODAĻA **Pārrobežu koordinācijas punkti**

4. pants **Pārrobežu koordinācijas punktu ierīkošana**

1. Katra dalībvalsts saskaņā ar 3. punktu izveido vienu vai vairākus pārrobežu koordinācijas punktus saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko regulējumu valsts vai reģiona līmenī vai abos.

2. Divas vai vairākas kaimiņu dalībvalstis var nolemt izveidot vienotu pārrobežu koordinācijas punktu, kam būtu kompetence attiecībā uz vienu vai vairākiem attiecīgajiem pārrobežu reģioniem.
3. Katru pārrobežu koordinācijas punktu izveido vienā no šiem veidiem:
 - a) kā atsevišķu varas iestādi vai publisko tiesību subjektu;
 - b) kā daļu no pastāvošas varas iestādes vai publisko tiesību subjekta vai uzticot pastāvošai varas iestādei vai publisko tiesību subjektam papildu uzdevumus, kādi ir pārrobežu koordinācijas punktam.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka divu mēnešu laikā pēc lēmuma izveidot pārrobežu koordinācijas punktu tā kontaktinformācija un informācija par tā uzdevumiem ir pieejama Regulas (ES) 2021/1059 36. panta 2. punktā minētajā “Interreg” programmu vietnē. Dalībvalstis nodrošina pārrobežu koordinācijas punkta pamanāmību un pieejamību.

5. pants

Galvenie pārrobežu koordinācijas punktu uzdevumi

1. Dalībvalstis vai nu atsevišķi 4. panta 1. punktā minētajā gadījumā, vai kopīgi 4. panta 2. punktā minētajā gadījumā nosaka uzdevumus, ko veic katrs pārrobežu koordinācijas punkts, un uzdevumus, kas uzticami kompetentajai iestādei.
2. Dalībvalstis pieņem lēmumu par to, vai pārrobežu koordinācijas punkti var rīkoties savā vārdā vai atbild tikai par saziņu ar iniciatoriem kompetentās iestādes vārdā.
3. Atbilstoši dalībvalstu izveidoto kontaktpunktu organizācijai pārrobežu koordinācijas punkts ir vienīgais iniciatora kontaktpunkts šādi:
 - a) katrs valsts pārrobežu koordinācijas punkts – visām pārrobežu lietām, ko iesniedzis iniciators, kurš atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā;
 - b) katrs reģiona pārrobežu koordinācijas punkts – pārrobežu lietām, ko iesniedzis iniciators, kurš atrodas attiecīgās dalībvalsts pierobežas reģionā vai reģionos;
 - c) katrs vienots pārrobežu koordinācijas punkts – pārrobežu lietām, ko iesniedzis iniciators, kurš atrodas vienā no attiecīgajiem pierobežas reģioniem.
4. Papildus 8., 10. un 11. pantā minētajiem uzdevumiem pārrobežu koordinācijas punkti pilda šādus uzdevumus:
 - a) izveido un ved publisku reģistru, kas aptver visas pārrobežu lietas, kuras iesnieguši iniciatori, kas atrodas attiecīgajā dalībvalstī;
 - b) sazinās ar Komisiju un atbalsta 12. pantā minētos Komisijas koordinēšanas uzdevumus, piegādājot nepieciešamo informāciju, ieskaitot katras lietas NUTS klasifikāciju.

Ja dalībvalstī ir vairāki pārrobežu koordinācijas punkti, a) un b) apakšpunktā izklāstītos uzdevumus pilda viens pārrobežu koordinācijas punkts (“galvenais pārrobežu koordinācijas punkts”).

5. Dalībvalstīs gādā, ka 4. punktā minētais reģistrs ir pieejams atklātībai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1024²³ 5. panta 1. punktā noteiktās mašīnlasāmās formās, kas ļauj datus šķirot, meklēt, iegūt, salīdzināt un izmantot, un tiek atjaunināts vismaz trīsreiz gadā. Pārrobežu koordinācijas punkts var integrēt atvērtās piekļuves informāciju vai reģistru sasaistīt ar Regulas (ES) 2021/1060 46. panta b) punktā minēto vienoto tīmekļa portālu, minētās regulas 49. panta 1. punktā minēto vietni vai Regulas (ES) 2021/1059 36. panta 2. punktā minēto vietni.
6. Ja dalībvalstī ir vairāk par vienu pārrobežu koordinācijas punktu, pārrobežu koordinācijas punkti nosūta nepieciešamo informāciju galvenajam pārrobežu koordinācijas punktam, lai tas var izpildīt savus 4. un 5. punktā noteiktos uzdevumus.
7. Ja divas vai vairākas kaimiņu dalībvalstis ir nolēmušas izveidot vienotu pārrobežu koordinācijas punktu, minētais punkts nepieciešamo informāciju nosūta attiecīgo dalībvalstu galvenajiem pārrobežu koordinācijas punktiem, ja tādi ir.

III NODAĻA

Pārrobežu lietas

6. pants

Pārrobežu lietu sagatavošana un iesniegšana

1. Iniciators saskaņā ar 7. pantu sagatavo iniciatīvas dokumentu.
2. Iniciators iesniedz pārrobežu lietu tās dalībvalsts pārrobežu koordinācijas punktam, kurā atrodas iniciators vai kurā ir tā juridiskā adrese.
3. Ja pārrobežu lietas par vienu un to pašu pārrobežu šķērslī ierosina divās vai vairākās kaimiņu dalībvalstīs, to attiecīgie pārrobežu koordinācijas punkti sazinās, lai noskaidrotu, kurš no tiem būs galvenais lietas izskatītājs.

7. pants

Pārrobežu lietu saturs

1. Pārrobežu lietā ir vismaz šādi elementi:
 - a) apraksts par pārrobežu mijdarbību, tās kontekstu un problēmu, kas rodas pārrobežu šķēršļa dēļ un ir jāatrisina;
 - b) pārrobežu šķēršļa noņemšanas nepieciešamības pamatojums;
 - c) apraksts par pārrobežu šķēršļa negatīvo ietekmi uz pierobežas reģiona attīstību, ja tāds pieejams;
 - d) attiecīgā ģeogrāfiskā platība;
 - e) paredzamais nepieciešamais laiks, ja tas ir zināms un piemērots, kādā tiek piemērota atkāpe no pārrobežu šķēršļa vai izņēmums no tā, vai, ja ir dibināts pamats, tā atcelšana.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>).

2. Iniciators var arī noskaidrot pārrobežu šķērsli un, ja iespējams, ierosināt tekstu atkāpei vai izņēmumam no pārrobežu šķēršļa vai speciālam juridiskam atrisinājumam.
3. Ģeogrāfisko platību, kas minēta 1. punkta d) apakšpunktā, ierobežo līdz minimumam, kas nepieciešams pārrobežu lietas faktiskai atrisināšanai.

8. pants

Provizoriskās novērtēšanas posmi

1. Pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde novērtē katru pārrobežu lietu, kas iesniegta saskaņā ar 6. un 7. pantu, un noskaidro pārrobežu šķērsli vai pārrobežu šķēršļus.
2. Divu mēnešu termiņā pēc lietas iesniegšanas pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde var pieprasīt iniciatoram pārrobežu lietu precizēt vai iesniegt specifisku papildinformāciju. Tādā pieprasījumā norāda, kāpēc un kādā aspektā pārrobežu lieta netiek uzskatīta par izskatīšanai pietiekamu.
Ja pārskatītajā pārrobežu lietā nav aplūkoti aspekti, ko uzskata par nepietiekamiem, pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde var procedūru beigt un attiecīgi informē iniciatoru, izklāstot iemeslus.
3. Ja pēc pārrobežu lietas izvērtēšanas pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde secina, ka varbūtējais pārrobežu šķērslis nepastāv, pārrobežu koordinācijas punkts var izbeigt procedūru un attiecīgi informē iniciatoru, izklāstot iemeslus.
4. Ja pēc pārrobežu lietas izvērtēšanas pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde secina, ka varbūtējais pārrobežu šķērslis pastāv, tas jebkurā procedūras posmā var izvēlēties to nenoņemt un attiecīgi informē iniciatoru, izklāstot iemeslus.
5. Pirms novērtēšanas nobeiguma pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde papildus novērtē, vai ir iespējams katram varbūtējam pārrobežu šķērslim piemērot spēkā esošu starptautisku sadarbības nolīgumu, neatkarīgi no tā, vai tas ir divpusējs vai daudzpusējs, daudznazaru vai nozarei specifisks mehānisms pārrobežu šķēršļu novēršanai starp dalībvalstīm, uz kurām attiecas minētais šķērslis vai minētie šķēršļi. Ja tāds starptautisks nolīgums pastāv, viena vai vairāku pārrobežu šķēršļu noņemšanu, ieskaitot jautājumu par izpildāmajā procedūrā iesaistāmajiem darītājiem, it īpaši nolūkā uzturēt saziņu un sadarboties ar kaimiņu dalībvalsti, reglamentē vienīgi minētā nolīguma noteikumi.
6. Ja dalībvalsts izvēlas novērst šķērsli un nav starptautiska nolīguma, kāds minēts 5. punktā, vai ja pieejamie starptautiskie nolīgumi nešķiet veicinām pārrobežu lietā izklāstītā šķēršļa noņemšanu, pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde var piemērot pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku vai nu individuāli, vai, ja nepieciešams un par to panākta vienošanās, kopīgi ar kaimiņu dalībvalsti.

9. pants

Informācija iniciatoram

1. Pēc pārrobežu lietas vai pārskatītas pārrobežu lietas saņemšanas pārrobežu sadarbības punkts vai kompetentā iestāde rakstiski informē iniciatoru par provizoriskās novērtēšanas pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 8. pantu, standarta termiņā, kas noteikts valsts tiesību aktos atbildēm uz līdzvērtīgu administrācijai iesniegtu pieprasījumu.

2. Ja valsts tiesību aktos termiņš nav paredzēts, piemēro šādus termiņus:
 - a) trīs mēneši – provizoriskās novērtēšanas posmiem, kas minēti 8. panta 2. punkta otrajā daļā;
 - b) seši mēneši – provizoriskās novērtēšanas posmiem, kas minēti 8. panta 3. un 4. punktā.
3. Informācijā, ko sniedz saskaņā ar 1. apakšpunktu, iekļauj arī šādas ziņas:
 - a) veiktie provizoriskās novērtēšanas pasākumi, to pamatojums un secinājumi, ja tādi jau ir pieejami;
 - b) tiesiskās aizsardzības veidi un procedūras, kas paredzētas valsts tiesību aktos, vēršoties pret šiem provizoriskās novērtēšanas posmiem, ja tādi ir.
4. Pirmajā saziņā ar iniciatoru saskaņā ar 8. panta 2. punkta pirmo daļu var arī norādīt, ka ir vajadzīgs vairāk laika juridiskajai analīzei vai konsultācijām dalībvalstī, vai koordinācijai ar kaimiņu dalībvalsti.

IV NODAĻA

Pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīks

10. pants

Procedūra

1. Ja pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde saskaņā ar 8. panta 6. punktu ir nolēmusi piemērot pārrobežu risinājumu atvieglošanas rīku, tas izpilda šajā pantā noteikto procedūru.
2. Kad pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde pārrobežu šķērsli ir identificējusi savā valsts tiesību sistēmā, tā informē iniciatoru:
 - a) par identificēto pārrobežu šķērsli;
 - b) kāda veida ir pārrobežu šķērsli izraisījušais noteikums, kas būtu jāgroza, lai šķērsli noņemtu;
 - c) par nākamajiem soļiem, kuru rezultātā pārrobežu šķērslis tiktu vai netiktu noņemts, un kura no šā panta 4. vai 5. punktā minētajām procedūrām jāpiemēro.
3. Pēc pārrobežu lietas novērtēšanas un pārrobežu šķēršļa noskaidrošanas kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts apmainās ar attiecīgo informāciju par pārrobežu šķērsli ar kaimiņu dalībvalsts kompetento pārrobežu koordinācijas punktu. Pārrobežu koordinācijas punkti cenšas izvairīties no paralēlām procedūrām, kas attiektos uz vienu un to pašu pārrobežu šķērsli.
- 4.5. Ja pārrobežu šķērslis ir administratīvs noteikums vai prakse, kas neprasa mainīt tiesību normu, pārrobežu koordinācijas punkts sazinās ar kompetento iestādi, kura atbild par administratīvo noteikumu, lai pārbaudītu, vai minētā administratīvā noteikuma vai prakses grozījums ir pietiekams, lai noņemtu pārrobežu šķērsli, un vai iestāde ir gatava to attiecīgi mainīt. Iniciatoru rakstiski informē astoņu mēnešu laikā pēc pārrobežu lietas iesniegšanas.
- 5.6. Ja pārrobežu šķērslis ir tiesību norma, pārrobežu koordinācijas punkts sazinās ar kompetento iestādi, lai pārbaudītu, vai grozījums, ieskaitot izņēmumu vai atkāpi no piemērojamās tiesību normas, pārrobežu šķērsli novērstu un vai kompetentā iestāde veiks nepieciešamos pasākumus, lai sāktu likumdošanas procedūru saskaņā ar institucionālo un tiesisko regulējumu. Iniciatoru rakstiski informē astoņu mēnešu laikā pēc pārrobežu lietas iesniegšanas.
6. Ja pārrobežu lieta ir iesniegta divu vai vairāku kaimiņu dalībvalstu pārrobežu koordinācijas punktam, katra izlemj, kāda procedūra jāizpilda tās dalībvalstī.
7. Ja juridiskā analīze, apspriešanās dalībvalstī, koordinācija ar kaimiņu dalībvalsti vai kaimiņu dalībvalsts kompetentā iestāde izraisa izmaiņas administratīvajā noteikumā vai sāk likumdošanas procedūru, neļaujot pārrobežu koordinācijas punktam dot iniciatoram atbildi astoņu mēnešu laikā saskaņā ar 4. un 5. punktu, iniciatoru rakstiski informē par atbildes kavēšanās iemeslu un termiņu.

11. pants

Pēdējie pārrobežu šķēršļa noņemšanas soļi

1. Pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde, pamatojoties uz novērtējumu, kas iegūts saskaņā ar 8. pantu, un saskaņā ar informāciju, kas saņemta saskaņā ar 10. panta 3. punktu, rakstiski informē iniciatoru par lietas iznākumu, proti:
 - a) saskaņā ar 10. panta 4. punktu veiktās procedūras iznākumu, attiecīgā gadījumā arī par administratīvu normu grozīšanu;
 - b) 10. panta 5. punktā paredzētās procedūras iznākumu, attiecīgā gadījumā arī par likumdošanas procedūras sākšanu vai tiesību normu grozīšanu;
 - c) ka pārrobežu šķērslis netiks noņemts;
 - d) par argumentiem nostājai, kas pieņemta saskaņā ar a), b) vai c) apakšpunktu;
 - e) par valsts tiesību normās noteiktu tiesiskās aizsardzības termiņu, ja tāds ir. Ja valsts tiesību normās nav noteikts termiņš, iniciatoram tiek doti seši mēneši, kuros pieprasīt lēmuma pārskatīšanu.
2. Ja pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā iestāde ir nolēmusi noņemt pārrobežu šķērslī, izmantojot 10. panta 5. punktā noteikto procedūru, tā:
 - a) informē kaimiņu dalībvalsts pārrobežu koordinācijas punktu;
 - b) informē iniciatoru par svarīgākajiem tiesību normas grozīšanas posmiem, attiecīgā gadījumā arī par likumdošanas procedūru, kas sāka, lai veiktu tiesību akta grozījumu, ar ko novērš pārrobežu šķērslī, vai galīgo lēmumu par procedūras izbeigšanu.

Iniciators jāinformē arī tad, ja arī kaimiņu dalībvalsts kompetentās iestādes ir ķērušās pie tiesību normas grozīšanas.
3. Ja attiecīgā dalībvalsts un kaimiņu dalībvalsts secina, ka katra no tām ir gatava sākt likumdošanas procedūru vai mainīt savus administratīvos noteikumus vai praksi, tās to dara ciešā koordinācijā saskaņā ar savu attiecīgo institucionālo un tiesisko regulējumu. Minētā koordinācija var attiekties uz procedūru laika plānojumu, un tajā var tikt izveidota apvienota komiteja ar pārrobežu koordinācijas punktu pārstāvjiem.

V NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

12. pants

Komisijai pildāmie koordinācijas uzdevumi

Komisija pilda šādus koordinācijas uzdevumus:

- a) uztur saziņu ar pārrobežu koordinācijas punktiem;
- b) atbalsta šīs regulas efektīvai īstenošanai nepieciešamo institucionālo spēju stiprināšanu dalībvalstīs;
- c) veicina pieredzes apmaiņu starp dalībvalstīm, sevišķi starp pārrobežu koordinācijas punktiem;
- d) publicē visu valstu un reģionu pārrobežu koordinācijas punktu sarakstu un gādā par tā atjaunināšanu;
- e) izveido un ved publisku pārrobežu lietu reģistru.

13. pants
Pārraudzība un ziņošana

1. Līdz dd.mm.gggg. [t. i., pirmā diena nākamajā mēnesī pēc regulas stāšanās spēkā + seši mēn.; aizpilda Publikāciju birojs] katra dalībvalsts informē Komisiju par sava pārrobežu koordinācijas punkta vai punktu izveidi un par punkta vai punktu kontaktinformāciju.
2. Līdz dd.mm.gggg. [t. i., pirmajai dienai mēnesī pēc šīs regulas stāšanās spēkā + pieci gadi; aizpilda Publikāciju birojs] Komisija izvērtē šo regulu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Reģionu komitejai un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

14. pants
Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*